

MLADOST

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca. o Celoletna naročnina znaša 2 K, posamezne številke po 10 vin.
□ □ □ □ □
Uredništvo: Fr. Terseglav, Ljubljana (Katol. tiskarna).
□ □ □ □ □
Upravništvo: Lud. Tomažič, Ljubljana (Katol. tiskarna).

Št. 15.

V Ljubljani, dne 12. avgusta 1911.

Letnik IV.

Naša organizacija.

Mladiški tabor preložen!

Ker je c. kr. deželna vlada prepovedala udeležbo iz Trsta, Dalmacije, Bosne in Hercegovine zaradi razširjajoče se kolere, obenem pa izrekla, da prepove cel shod, ako se pojavi kak slučaj te bolezni v Ljubljani ali nje okolici, je pripravljalni odbor sklenil, da se katoliški shod jugoslovanske mladine preloži na prihodnje leto. Kako pa naj zborujemo sami brez bratov Hrvatov, ki se tako živahno pripravljajo na prvi tabor slovenskohrvatske mladine?

Važno je, kaj naj Orli storimo sedaj? Naravno je, da se bomo z isto če ne z večjo vnemo pripravljali za drugo leto, da bo dal Orel taboru še večji sijaj. Vendar pa vsled tega ne odpadejo letošnje lokalne prireditve. Nasprotno. Predsedstvo Zveze Orlov se je v zadnji seji izreklo, naj se vrši ena prireditev na Dolenjskem, ena na Notranjskem in ena na Goriškem za tamošnje odseke. Na Gorenjskem naj bi skupna telovadba gorenjskih odsekov odpadla, ker sta se vršili obe prvi Zvezini javni telovadbi na Gorenjskem, pač pa naj se tu vrše okrožne prireditve. Posebno Gorenjci in Posavci pa naj bi podpirali važno prireditev naših Savinjskih bratov v Petrovčah pri Celju.

Pri vsem pa ni pozabiti na to, da gre v prvi vrsti le za priprave za prihodnje leto. Zato ne sme biti udeležba za letošnikjer obvezna izven okrožnih pripravljavnih prireditev.

Kraj in čas posamnih prireditev se določi dogovorno med okrožnimi odbori in predsedstvom Zveze. Okrožni odbori naj se torej v najkrajšem času sestanejo, se o tem posvetujejo in o svojih sklepih čimpreje obveste predsedstvo Zveze! Fantje na delo! Zveza Orlov.

Orel in slovenski kmet.

Nikoli narod ne zagine,
četudi ga ves svet tepta,
ki poln kreposti je, vrline,
poln vere v sebe in Boga.
Simon Gregorčič.

Te lepe besede naj bi bile geslo slovenskega naroda. Kdo pa je slovenski narod? Dobre dve tretjini Slovencev je po poklicu kmetov. Jedro slovenskega naroda je kmečki stan. S slovenskim kmetom stoji in pade slovenski narod. Zato pa je dolžnost vseh Slovencev, da čuvajo kmečki stan in mu pomagajo, da ohrani stare kreposti in vrline, ohrani vero v se in Boga.

Velikanske spremembe, ki so se izvršile na gospodarskem polju v preteklem stoletju so kmečki stan občutno zadele. Pretrgale so vezi naravnega razvoja našemu kmetijstvu. Tuji liberalizem z neomejeno svobodo na gospodarskem in verskem polju je začel razdirajoče delo in je žugal uničiti, kar je bilo dobrega v gospodarstvu in lepega v nravnem življenju. Postave liberalnega časa so zavrle napredek in razvoj našega kmetijstva. Zato pa vidimo, da je naše kmetijstvo v zadnjih desetletjih nazadovalo. Trdni kmečki domovi so padali, kmečko ljudstvo jih je zapuščalo in iskalo v tujni dela in zaslužka. Te razmere so okuževale versko in nravno življenje našega ljudstva. Navzelo se je novodobnih razvad, razkošnega življenja in zapravljanja. Stara slovenska kmečka močatost, stanovska samozavest je pešala, z njo pa je ginilo tudi veselje do kmečkega dela in ljubezen do rodne zemlje. Kmetijstvo je šlo rakovo pot proti bankerotu. Blagostanje in zadovoljnost je ginevala, kmet ne shaja več, dela z izgubo. Ime kmet je začelo pomenjati nekaj manj vrednega, nizkega, poniževalnega. Zato je vsak, ki je le mogel, bežal od kmečke zemlje kot od stvari po-

niževalne in sramotne. Da to ni bilo kmetijstvu v korist, je jasno.

To je pot v propast kmečkemu stanu, v propast celemu slovenskemu narodu. Da se zacelijo te rane, ki jih je vsekala novodobni čas kmečkemu stanu, je bilo treba velikih sprememb v politiki in gospodarstvu. Naloga velika in težavna! S. L. S. se je z vso vnemo lotila tega težkega dela. Našega kmeta je zbudila in ga politično in gospodarsko osvobodila. Slovensko združenstvo je moč, ki daje novo življenje našemu kmetijstvu. V našem deželnem zboru se dela s polnim parom za povzdigo kmetijstva. Ti pa, slovenski kmet, glej, da združiš vse moči za povzdigo svojega stanu in v dobrobit cele slovenske domovine! Težko delo terja krepkih pesti in železne volje vseh kmečkih mož in mladeničev.

Stari rod gine.

Prihodnjost je mladine.

Prihodnjost kmečkega stanu zavisi od dobre kmečke mladine. Mi starejši smo samo nastavili lopato, nadaljevala pa boš ti, mladina. Zato pa pozdravljamo kot srečno misel, da so se našli možje, ki so začeli zbirati kmečko mladino, da jo stanu primerno izobrazijo. Kjer je izobrazba združena z varčnostjo in pridnostjo, tam je blagostanje doma. Slovenska zemlja ima dovolj zakladov, da prehrani svoje ljudi, treba je le te zaklade izrabiti. Zastonj pa bi se trudili sedanji kmetje na svoji zemlji, če ne bo za to delo vneta tudi naša mladina. — Povzdiga našega kmetijstva je delo več desetletij. Naj se torej za to delo pripravi in navduši tudi naša mladina. Šola za vzbujenje tega navdušenja pa je naša orlovska organizacija. Do ustanovitve orlovske organizacije je bila kmečka mladina, ko je zapustila šolske klopi, prepuščena sama sebi. Starši, preobloženi z delom in sami vzrastli v slabih časih, za vzgojo mladine niso mogli veliko skrbeti. Bolj zapeljivih časov za mladino ni bilo, kakor so sedanji. Liberalizem s svojo nemejeno svobodo povsod moli roko. Mladina lahko zasluži denar, ima pa še več priložnosti, da ga zapravi. Nič novega ni, da se mladenič do 20. leta vda pijači, tobaku, zapravljanju in nato lenobi. Če doma ni

prostosti, gre drugam, če je pri enem gospodarju strog red, gre k drugemu. Slabe gostilne, žganjarne s slabimi časopisi so pravi grobokopi naše mladine. Še pred 30 leti na Kranjskem v največ krajih ni smel mladenič ponoči zahajati v gostilne. Kaj pa sedaj? Pri takem življenju opeša mladina v najboljših letih na telesu in duhu, poznati noče nobene pokorščine in nobenega reda. Kdor se uživi v tako družbo, ne more biti dober delavec. Takih je žalosten Bog in ljudje. Taki so suhe veje na deblu slovenskega drevesa in prava sramota kmečkega stanu. Kamor tak človek pride, dela sramoto svojemu stanu, za njim kažejo drugi stanovi: pogledjte neumnega kmeta! So brezverske struje, ki jim je naš verni kmet trn v peti, zato podpirajo to zastrupljenje naše mladine. To bo treba pri korenini ozdraviti in to je delo orlovske organizacije. To je pravo delo za narod in domovino.

Pa vsaj smo imeli že pred orlovsko organizacijo tudi nekaj za mladeniče namenjenih društev. Ali niso ta društva zadosti delala za kmečko mladino? So, za tiste, ki so v ta društva vstopili. Toda tiste mladeniče, ki bi s svojim živim temperamentom pozneje kot gospodarji lahko mnogo koristili človeški družbi in so v največji nevarnosti, podleči zgoraj opisanim nezdravim razmeram, ni lahko dobiti za bolj tiha društva. Mlada kri rada kipi, potrebuje burnejšega razvedrila. Če nima priložnosti, ohladiti vročo kri na dobrih zabavah, pri nedolžnem veselju, pa uide v slabe priložnosti k raznim zabavam, po katerih kaj rada glava boli in denarnica jetiko dobi. Kmečki mladenič se tudi rad ponaša s svojo postavo, lepoto in močjo. Seveda največkrat noče verjeti, kako moč in lepota hitro gineta v slabi družbi. Treba mu je razvedrila, kjer se mu nudi priložnost, da se lahko postavi, razvedrila, kjer se mladeniči med seboj kosajo, kjer se moč rabi za zabavo. V taka društva, kjer je zraven izobrazbe tudi raznovrstna zabava, bo lahko dobili veliko večino naših mladeničev. Taka društva so naši orlovski odseki. Telovadba je tista sila, ki mladeniče potegne v društvo in jih drži skupaj. Telovadba je za kmečkega mladeniča ravnotako potrebna

kot za meščana. Kmečko delo sicer telo krepi in utrjuje, napravi je pa bolj počasno in okorno, medtem ko deluje telovadba na gibčnost in ravnost telesa. Lepa zunanost telesa je prikupljiva za ponos mladeniča. Navadno biva v krepkem telesu zdrava duša. Naši stari so rekli: Kdor nase nič ne drži, dosti vreden ni. Pri telovadbi se uči mladenič discipline, to je pokorščine in reda. Brez discipline ne more obstati nobeno društvo, brez discipline ni edinosti, ne skupnosti. Iz kmečkih mladeničev telovadcev postane zarod, ki bo dal kmetovskemu stanu tisto čast in veljavo, ki mu gre. Danes kmet nič ne velja, zato vse beži od kmetijstva, ko se bo pa kmet začel zavedati, kaj da je, namreč reditelj človeštva, potem bo imel tudi veselje in ljubezen do svojega stanu. Dati kmečkemu stanu dobro ime in veljavo, to je tudi naloga orlovske organizacije.

Seveda bo organizacija služila svojemu namenu samo tam, kjer se bo mladina pravilno vzgojevala, to je brez prevzetnosti in domišljije. Poleg telovadbe je treba seveda izobrazbe. Telovadba krepi telo, izobrazba pa blaži dušo in jo vnema za dobro in blago in navdaja s studom pred vsem podlim in nizkim. Izobrazba je torej cilj in konec orlovski organizaciji, telovadba pa je samo privlačna sila, ki zbira mlade Orle šoli izobrazbe. Povdarjam: Če bo orlovska organizacija imela za svoj glavni cilj in konec: izobraziti naše fante, navaditi jih treznega in nramnega življenja, narediti jih prave »kranjske fante« in sicer s pomočjo privlačne telovadne sile, potem pozdravljaj to organizacijo kot lepo jutranjo zarjo boljše bodočnosti kmečkega stanu.

Kmečko mladino čaka važno delo, izboljšanje našega kmetijstva, treba bo ozdraviti tiste velike rane, na katerih krvavi naše kmetijstvo. Brez enotnega dela se to ne bo dalo izpeljati, zato je potreba po vsem Slovenskem enako organizirane in za kmečki stan pravično vzgojene mladine. Brez združništva bi ne bilo mogoče pravega izboljšanja, pravega napredka v našem kmetijstvu. Zato je pa potreba izobrazbe. V našem kmetijstvu, zlasti pri združništvu manjka

izvežbanih moči, manjka mož delavcev. Štarejše moči bodo tudi odšle v zasluženi pokoj. Kmet mora zato največ sam pomagati pri delu za izboljšanje kmečkega stanu, mora sodelovati pri prevažnih nalogah, ki ga čakajo, zato je pa treba izobrazbe. Namen orlovske organizacije med kmeti bodi, da iz dobrih mladeničev vzgoji stanovsko izobražene kmete. Orlovska organizacija je prava nadaljevalna kmetovska šola. Kakršna bo ta šola, tak bo kmečki stan. Začetek kaže dobro. Kakor pri vsaki slovenski organizaciji, čaka tudi pri orlovski obilo dela našega slovenskega izobraženstva, ki bo moralo pomagati pri tem važnem narodnem preporodu.

Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi,
a delo nam Bog blagoslovi!

Franc Demšar,
državni in deželni poslanec.

Naša načela.

V čem je naša moč?

II.

V zadnji številki našega lista smo opisali tisto precejšnje število naših liberalcev, ki se v političnem oziru štejejo k takozvani narodnonapredni stranki, v javnosti zastopajo njene nazore, se pustijo voditi od svobodomiselnega časopisja, sicer pa so še kolikortoliko verskega duha ali saj božje in cerkvene zapovedi v večji ali manjši meri, napol iz prepričanja, napol iz navade, izpolnjujejo, so poštenega življenja in se zato časih, v gotovih okolnostih, nazunaj od mnogih naših pristašev preveliko ne razlikujejo.

Tako se človeku pri marsikateri priliki zdi, a v resnici je to le videz.

Opazuj globlje in delj časa takega človeka, poglej mu v dušo in videl boš, da se je liberalizem v njegovem srcu res globoko ukoreninil, dasi še ni verskih resnic utajil, dasi je še kolikortoliko zvezan s cerkvijo, občestvom vernikov, dasi se niso posušili v

njem vsi viri, iz katerih poteka s pomočjo božje milosti krščansko mišljenje in življenje, dasi je tudi še navada v njem tako močna, da brez nadnaravnih pripomočkov ne more prav živeti. Črv pa vendar v njegovem mozgu gloje in kdor natančno poslušaj, sliši, kako ga izjeda.

Prvo — naj nam bo dovoljeno govoriti o svojih lastnih izkušnjah in opazovanjih — prvo, kar smo v razgovoru in občevanju s takimi ljudmi občutili, je to, da jim pravega zaupanja v Boga manjka, temu več, onemu manj, vsem pa nekaj. To je duh modernega duha, to je bistvo liberalizma, da človek le sebi zaupa, sebe za najvišjega smatra, sebe povsod v ospredje postavlja, svoj dobiček, svoj prid, svojo naslado išče in tako prekinja ono trdno zvezo, ki je potrebna med človekom in Bogom. Tak človek morebiti zdajpazdaj še misli o Bogu, se tuptam še nanj zmisli, opravi to in ono dolžnost, ki jo ima do njega, a ne misli več vseskozi z Bogom, ne živi več neprestano z njim, ne čuti več nujne potrebe božje življenja živeti, v kolikor to kristjan mora in mora. Zato pri takih ljudeh najbolj to opažamo, da nimajo več tistega otroškega pristranskega zaupanja v Boga, ki resničnega kristjana odlikuje.

To se na najrazličnejši način javlja.

Taki ljudje govore veliko in radi o narodu. Narod naj se sam z lastno pomočjo dvigne, naj se sam čedaljebolj izobrazuje in dviga, naj se sam doseže najvišjo stopnjo v razvoju človeštva. Zato taki ljudje pretirano in čez mero hvalijo vsak napredek na tehničnem polju, si vso narodovo srečo obetajo od gmotne blaginje in razvoja natornih sil in zmožnosti, ki so v narodu. Nam se zdi, da to idejo prav posebno vtlesuje sokolstvo. Mi se nismo zato nikoli mogli prav strinjati z onimi, ki sokolsko idejo samonasebi hvalijo in menijo, da je sama kot taka dobra ter je le po krivdi nekaterih zašla v svobodomiselnost. Ne, naša misel je, da je sokolstvo samonasebi liberalna naprava, ki se je po naravnem razvoju čedaljebolj posvobodomislila. Sokol je že izpočetka poudarjal, da hoče v slovanški mladini vzbuditi, negovati in izpopol-

njevati zgolj natorne telesne, dušne in npravne sile, to se pravi brez ozira na nadnaravni cilj in nadnaravne potrebe človeštva. Če so početniki Sokola zatrjevali, da se pri tem verskega prepričanja posameznikov ne dotikajo, je to le dvoumna fraza. To je gotovo, da pride sokolska misel nujno v navskrižje s katoliško. Sokolska ideja hoče gojiti izpopolnitev telesa, vedno večje izlepšanje telesa samonasebi in vzporedno s tem razvoj naravnih čednosti: pravičnost, poštenost, ljubezen do bližnjega, zmernost v uživanju itd. v kolikor je to potrebno, da ljudje drug poleg drugega v družbi izhajajo.

To pa ni morala v krščanskem zmislu. Po naše je namen človeka na zemlji, Bogu vednobolj podoben postati, se z njim čedaljebolj združiti, svojo odvisnost od njega vednobolj spoznavati. To dosežemo z gojitvijo naravnih čednosti, združenih v neločljivo enoto z nadnaravnimi s pomočjo milosti. Mi ljubimo bližnjega zato, ker je otrok božji, smo pravični, ker je Bog pravica sama, gojimo samozatajevanje in zmernost, ker hočemo, da duh nadvladuje nad telesom. Napredka ne zametamo, gmotne blaginje narodov ne podcenjujemo, a vselej se zavedamo besed cerkvenega učenika, da smo kristjani pravzaprav državljani drugega sveta, na tem pa le popotniki. »Tukaj nimamo stalnega in pravega domovanja.«

Narobe pa moderni liberalni človek. On živi v prvi vrsti zase, nekoliko za druge, za narod, za človeštvo, prav nič pa za Boga in nadnaravni cilj vsega človeštva in svetovja. On je otrok tega sveta, zato ne mara biti otrok božji. Zoprno mu je vedeti, da ima nad seboj neomejenega gospodarja, sam hoče vse doseči, sam se izpopolnjevati, sam korakati vedno delj in višje, pa ne ve revež, da je brez misli na Boga in brez zveze z njim ves svet le tema, človek pa ubogo dete.

To nam pojasnjuje dva pojavi, ki jih pri modernem liberalnem človeku, naj bo še nekoliko krščanski, redno nahajamo: da se kmalu prevzamé, če pa mu njegovi nameni ne vzpejejo, obupa. Le opazujte naše nasprotnike! Najmanjšo stvar, ki jo naredijo, razglasijo za nekaj izvanrednega, mislijo, da bodo z vsakim svojim korakom

»narod rešili«, grozijo, se otročje veselijo, se zaletijo — otroci, ki po temi hodijo, dokler kam ne butnejo. Kakor so pa v veselju, v trenutnem uspehu razposajeni, obupajo v nesreči. Pri stranki se to seveda na mah ne opazi, natančno pa pri posameznikih kljub vsemu bahanju. Ali se v liberalnih vrstah ne množijo glasovi, kako brezbrizna, lena, brez vse vere in upanja, brez poleta je liberalna mladina? Tako smo brali v »Omladini«, isto so pisali zadnjč »Naši Zapiski«. To so tisti, ki jih je pisatelj Jørgensen tako dobro primerjal s pajkom, ki je svojo pajčevino s tanko a trdno nitjo privezal na vrh drevesa. Nekega dne pa, ko je bil zelo slabe volje, je preiskoval svojo pajčevino in zapazil konec tiste niti, ki je šla visoko gor v neskončno daljo. Kaj vraga neki ta nit dela? se je vprašal pajk, kaj pa je te treba? Pajčevina je dobro stkana, čemu ta nit, ki nobeden ne ve, odkod je in čemu? In je nit pregriznil. Pa se je pajčevina podrla in pajk je padel v travo. To je moderni človek, ki pretirga zvezo z nebesi. Obupa nad seboj in človeštvom in se udaja brezdelju, nezmernemu uživanju ter se čedaljebolj pogreza.

Prijatelji, to je pridiga, boste rekli in še ne posebno nova in izvirna. Res je to, a drugače temeljne razlike med nasprotniki in namj ni mogoče pojasniti. Morebiti pa bomo prihodnjič kaj bolj zanimivi. Pomisli pa še to: jaz ne pridigam liberalcem, ne pridigam toliko niti našim ljudem, pridigujem najbolj — sebi. Zakaj res, prijatelj, tudi marsikaterega od nas je moderni duh tudi že načel; blagor mu, kdor to še ob pravem času opazi!

Naši fantje.

Naši štajerski fantje.

Mladinska organizacija je za katoliške štajerske Slovence življenjskega pomena. Tudi »Mladost« bo zanimalo izvedeti, kakšna je bila štajerska mladina in kako se je potom organizacije izobrazila na duhu in

srcu. Naj vsi krščanski fantje širom cele Slovenije izvedo, kako so se štajerski fantje združili na temelju slovenske katoliške mladeniške ideje!

Predno se je pričela naša mladinska organizacija, so bile razmere na slovenskem Štajerskem prav žalostne in turobne. Mladina, ki jo tako radi imenujemo naš up, ki naj ima enkrat v rokah usodo naše lepe zelene Štajerske, je bila brez prepotrebni visokih vzorov, nezavedna in apatična napram vsem pojavom zunanega življenja. Pri moški mladini je bilo tudi pri nas, kakor po večini povsod drugod: bila je po mnogih krajih le prevelikokrat neotesana, vdana pijančevanju in vasovanju, in kar se je o njej največ čulo, so bili pretepi ter druge slične nerodnosti. Ženska mladina je bila ravnotako ponekod vsega pomiljevanja vredna. Čeprav je bilo pri naših mladeničih kakor tudi pri mladenkah tukaj še zdravo, za vse dobro in plemenito sprejemljivo jedro, se vendar za to ni nihče brigal, in naša mladež, sebi prepuščena, se ni mogla dvigniti. Vsakemu, ki je pazno sledil razvoju te mladine in je videl težke in odločilne boje, ki nas čakajo je moralo postati jasno, da moramo našo mladino temeljito prekrasiti in jo navdušiti za nova pota in vzvišene cilje.

Hvala Bogu, delo ni ostalo brezuspešno. Rodilo je sadove, ki se jih mora veseliti vsakdo. Kdor je bil že enkrat zunaj na deželi med našo mladino, ta jo mora vzljubiti in njegovo dušo prešinejo upi na boljšo narodovo bodočnost. Kdo bi ne ljubil mladine, ki je zdrava na duši in telesu, polna živahnega duha in resne volje, da hoče pripomoči svojim načelom do zmage!

Naša mladina je postala sedaj temelj, na katerem si hočemo zgraditi srečnejšo bodočnost naše domovine. Pri nas rabimo značajnih in poštenih mož in žena, če se hočemo obdržati v ljutem boju z našim nemškim sosedom. Največja nevarnost za nas je bila, da nam Nemeč razznačaji in demoralizira naš naraščaj, zakaj potem bi imel lahko pozicijo in bi mu bil uspeh zagotovljen. Pravočasno pa je še poseglo vmes naše mladinsko izobraževalno delo in sedaj lahko trdimo, da je trnjeva pot pri-

četka za nami in imamo že pretežno večino mladine, ki je značajna, poštena in deloljubna.

Naša mladina je sedaj zavedna. Razna predavanja po društvih, pridno čitanje dobrega časopisja in knjig ter razni drugi vzgojevalni pripomočki, kakor predstave so pripomogli, da je zginila prejšnja brezbriznost in zaspanost. Slovenska mladina obojega spola se sedaj zanima za vsa javna vprašanja in hoče biti o vsem na jasnem. Ta ukaželjna radovednost je rodila zavednost, ki je res občudovanja vredna. Le premnogokrat se še najdejo slučajji, da je oče nezaveden ali celo nasprotnega mišljenja, medtem ko sta sin ali hčerka odločno katoliško-narodna. Tudi vse druge žalostne lastnosti iz prejšnjih časov so deloma izginile ali so se pa vsaj poredčile. Preteпов in sporov med sosednjimi vasmi je veliko manj. Pijančuje in ponočuje se tudi zdatno manj kakor prej. Splošno je dobila naša mladina povsem finejši čut za npravstveno življenje in se je skozimskozi olikala.

Kakor pa se je naša mladina dvignila npravstveno in je svoje čustvovanje popolnoma dovedla v meje dostojnosti, tako se je razširilo tudi njeno duševno in umstveno obzorje. Nič ne pretiravamo, če trdimo, da stoji naša mladina intelektualno zelo visoko. Izobrazba mnogih naših mladeničev in mladenk mora vzbuditi priznanje celo naših nasprotnikov, kajti s svojim primerno obsežnim znanjem presenečajo res splošno. Če hočemo kratko karakterizirati umstveno delo naših mladeničev in deklet, potem moramo reči: mladina čita zelo veliko. Ta samoizobrazba jo vsposobi, da lahko pravilno in logično piše, da nastopa z govori v igrah, da razpolaga res z obsežno zkladnico mnogostranskega znanja. Kot zanimivost bodi omenjeno, da najdemo med našo mladino zelo veliko pesniških talentov, od katerih se nekateri v kljub primeroma mali literarni izobrazbi prav srečno vpeljejo v naše mladinske liste. Izobrazba in olika usposoblja slovensko štajersko mladino, da se zaveda svoje osebnosti. Naši mladeniči kakor tudi mladenke se vedno bolj otresajo podedovane hlapčevske narave in v njih je vedno več odločnosti in

samozavesti. Čut, da sami nekaj vejo in znajo, jim omogoča, da se znebijo suženjskega občudovanja in spoštovanja pred vsakim nekoliko mestno oblečenim človekom in zavedajo se svoje enakovrednosti kot moralno bitje. Iz te zavesti črpajo potem sile, s katerimi okrepijo svoj značaj. Zavest enake veljave jim vliva spoštovanje do samega sebe in iz tega se rode neomajni značajji. In ta značajnost se potem vdejskuje ne samo v zasebnem življenju, ampak tudi v politiki. Dokazilno za te naše trditve je tudi razveseljivo dejstvo, da politični uskoki pri nas nimajo uspehov.

In taka kakor pri svojem razvojnem pričetku hoče ostati naša mladina tudi v bodoče. Poštena in značajna kakor je, hoče ostati vedno na katoliško-narodnem stališču. Ni je sile, ki bi omajala organizirano štajersko mladino, da bi zatajila svoje verske in narodne vzore.

Kajpada, dela imamo še precej, toda mirovati še ne mislimo in ne maramo. Ravno dosedanji uspehi silijo nas in našo mladino k še vstrajnejšemu delu. Vseposod, kjer je le količkaj mogoče, moramo delati, buditi in bodriti naša izobraževalna društva naše mladeniške in deklške zveze in naše Orle. Naša pot in naš cilj je na kratko tale: zbrati moramo vso slovensko štajersko mladino, da bomo imeli enkrat ves narod zbran okoli prapora, ki bo nosil naš sedanji mladeniški znak: slovensko trobojnico s križem.

Kaj se še vse godi med kranjsko mladino.

Iz kraja, koder imajo liberalci še precej vpliva in zlasti zapeljujejo mladino, je objavil »Slovenec« nedavno sledečo zgodbo:

»Iz Čateža pod Zaplazom na Dolenjskem: Že večkrat smo imeli priliko, opazovati podivjanost naše moške mladine, a tolike, kakor zadnjo nedeljo, dne 23. t. m., še nismo zlepa videli. Kakih sedem šentlorenskih fantov je prišlo na Čatež očitno z namenom, povzročiti tepež, kajti jopiče so dali spraviti v Kolenčevi gostilni v Št. Lovrencu. Kadar taki fantje na Čatež pridejo,

takrat ni mogoče nobenemu možaku, še manj pa fantu se prikazati na cesti. Tega smo čatežani že vajeni in vsak se umakne, da ne zadene ž njimi skupaj. Kdor se tega pravila ne drži, je v resni nevarnosti. To se je pokazalo tudi zadnjo nedeljo. V Urbančičevi gostilni so bili trije trebanjski fantje, ki so se pa kmalu odmaknili v Lesjakovo gostilno. Šentlorenčani pošljejo enega za njimi, da bi povzročil zdražbo. To je tudi storil in šel nato klicat k Urbančiču svoje tovariše. Urbančičevi to slišijo in brž sporoče k Lesjaku, naj se Trebanjci umaknejo. Trebanjci odidejo, Lesjak pa vežna vrata zaklene. Vsi divji pridrve Šentlorenčani pred Lesjakovo hišo. Eno okno je bilo takoj razbito, a bilo je zamreženo in niso mogli v hišo. Lotijo se vežnih vrat. Razbijanje, vpitje, preklinjevanje, bogokletstva, ki so sledila, ni mogoče popisati. Z drogovci so butali v vrata, razbijali po njih s koli, vanje se zaletavali. Ko so vrata odnehala, so planili vsi na gospodarja, ki je hotel braniti hišo, ga pobili na tla in ga obdelavali s koli in noži. Ubili bi ga bili, da ga ni izpod udarcev potegnila njegova žena. Lesjak ima rane na glavi, razbit je po ramah. Planinšek z Velike Loke mu je ubil na desni roki kost, Ostanek z Mačkovca mu je pod levo koleno zasadil nož 5 do 6 cm globoko. Lesjak ima gostilno, trgovino in posestvo, je zelo priden in mirnega človeka, ki ni nikomur nič prizadejal — sedaj leži in zdravnik pravi, da je njegova noga v resni nevarnosti. Vse to je dobil Lesjak zato, ker je hotel v svoji hiši zabraniti pretep. Takim tolovajstvom smo izpostavljeni pri belem dnevu v 20. stoletju. Isti dan, kako uro kasneje, so trije Šentlorenčani pred Lesjakovo gostilno napadli čatežkega g. nadučitelja in še nekaj drugih mož. Prišli so njihovi obrazi v jako neprijetno dotiko s cesto. Pa kaj pomaga? Ob prvi priliki bodo zopet prišli in še hujše divjali. Kdor ni poskusil, ne more verjeti, kako divja je mladina okoli Vel. Loke. To so sadovi neprestanega hujskanja.»

Torej ob belem dnevu se zbere tolpa fantov, napravi bojni načrt in gre oborožena izzivat na klanje. Ker se ji nobeden ne odzove, pa udere v hišo in pobije prvega,

ki ji v pest pride. Gospodje liberalci navadno trdijo, da je »klerikalizem« kriv nevednosti in sirovosti ljudstva. Toda še nikoli, odkar cvete med našim ljudstvom katoliška organizacija, zlasti med mladeniči, nismo slišali o takih organiziranih pobojih od strani naših fantov, pač pa cvete ta šport med mladino, ki jo liberalci napajajo in šuntajo. To je neovržno že večkrat dokazano dejstvo. To je eno. Drugo pa je to, da nam ta slučaj živo predočuje potrebo krščanske mladeniške organizacije še po mnogih krajih naše domovine. Če se fantje medseboj nekoliko porukajo, še ni tako hudo, da pa s koli in noži napravljajo kar tolovajske pohode v drugo vas in se mirnega posestnika lotijo, to je kaj slabo znamenje, namreč znamenje, da jeruš ponekod še vedno zmagoslavno kraljuje. Naša naloga je, skrbeti, da mladino tega vpliva rešimo, koder se mu še udaja.

Odseki.

Vrhnika. Okrožje je priredilo dne 23. julija popoldne okrožni zlet v Ligonjo pri Vrhniki, združen s skupno telovadno vajo vseh odsekov. Solnčna Ligojna, zlasti njena mladina, še ni imela tako lepega dne, kakor je bil ta, ko je četa 63 Orlov v kroju ob ubranih zvokih trobent prikorakala v vas. Telovadno vajo je vodil Daničar br. Tršar iz Logateca tako spretno, da je bila vaja podobna javnemu nastopu. Po končani telovadbi je zbranim ligojskim fantom izpregovoril nekaj bodrilnih besed okrožni predsednik br. Turšič, nakar se jih je vpisalo 27 — vsi razun treh — k vrhniškemu odseku. S tem zletom si je pridobilo okrožje nov lep uspeh.

Šmartno ob Savi. Že dolgo časa ni bilo nič slišati o našem Orlu. Zadnji čas smo začeli bolj delovati. Dne 15. januarja 1911 je imel naš odsek občni zbor, na katerem so bili izvoljeni sledeči bratje: br. Ivan Bolta, predsednik; br. Jožef Presetnik, podpredsednik; br. Ivan Zajc, tajnik; br. Mihael Bolta, blagajnik; Mihael Dimnik in Andrej Janež, odbornika; Jože Presetnik, načelnik. Občni zbor izreka zahvalo vsem gospodom, ki so darovali z doneskom članarine 95 K 50 vin. Naš odsek šteje rednih članov 9, podpornih pa 40. Naročili si bomo drog ter bomo telovadili dvakrat na teden. Hodimo tudi k pevskim vajah. Krojev imamo sedem. Pri zadnji seji je odbor sklenil, da se je treba temeljito pripravljati k Zvezni prireditvi, in sicer, vaditi se je predvsem v redovnih vajah. K slučajnostim se pripomni, da se mora redno dopisovati v »Mladost«.

»Mladosti« imamo pet. Od sedaj naprej bomo večkrat poročali o svojem delovanju!

Rakek. Malokdaj se oglašamo. Preteklo je že pol leta, kar nismo poslali nič poročila iz našega kraja v »Mladost«. Mogoče bo kdo radi naše molčečnosti sodil, da smo zaspali spanje pravičnega. Pa temu ni tako, marveč se prav pridno gibljemo in se prizadevamo za naše cilje. Sedaj zidamo nov Društveni Dom ter prav pridno znašamo skupaj gradivo. Telovadimo enkrat na teden zaradi preobilnega dela na polju in pomanjkanja prostora in orodja; vadimo proste, redovne vaje, rajalni pohod in moreško. Udeležili smo se velikonočne procesije v kroju. Igrali smo par iger, katere so prav lepo izpadle. Glavne manifestacije Orlov v Ljubljani se nas udeleži tudi lepo število. Naš odsek šteje 19 rednih članov, sedaj smo sprejeli štiri nove člane. Prav vestno prebiramo »Zlato knjigo«, »Knjigo o lepem vedenju« in »Mladeniško organizacijo«. Silno se zaganjajo nasprotniki v nas, a mi gremo po svoji pot neustrašeno preko njih naprej. Naš odsek torej v splošnem lepo napreduje. Pohvaliti je treba posebno fantovsko samozavest, ki se ne briga za puhle psovke nočnih veš. Orlovska disciplina in fantovska odločnost nam pričata, da ne bodo nikdar dopustili, da bi kdorsibodi blatil njihovo in čast domačih deklet. Tako vrlo naprej!

Fojana na Goriškem. Čujte, kaj vam povedo bratje tam doli na koncu naše Slovenije, tam konec Goriške na meji pri Lahih. Naša vas je le malo znana. Tiho in mirno smo živeli pozabljeni. A prišli so tudi za nas drugi časi. Viharni časi so prišli. Pokazal se je sovražnik mladine. Mi smo zagledali pogubonosno zrelo in nismo se prestrašili. Podali smo si roke, da se kot bratje skupno bojujemo proti sovražniku. Ustanovili smo telovadni odsek, dasiravno nas je bilo malo, samo 16, in še sedaj nas je samo 21. Rekli smo: možje hočemo postati, ki vedo kaj delajo, ki bodo odgovorni za vsak svoj korak! Dosti nismo še dosegli, kajti kdor začne tako iznova, ne postane kar čez noč popoln. A pogumno gledamo v svet in se ne bojimo življenja bojev. »Mladost« čitamo in srce nam krvavi; mi ne moremo doseči toliko kakor drugi. Česar pa mi ne moremo, ho naraščaj. Postavili smo si nalogo, vzgojiti naraščaj, ki bo dosegel cilje, o katerih mi še sanjati si ne upamo. Čitali smo v »Mladosti«: »Goričani hodijo svojo pot...« Mi Fojanci gremo tudi svojo pot, a tudi Kranjci so hodili v začetku isto pot. Mali smo še, ko dozorimo, bomo korakali v vaših vrstah, bratje iz Kranjske! »Dvignite Orli...«, to prepevamo in se dvigujemo. Mi smo na meji in hočemo stati na straži!

Kozana pri Gorici. Odkar obstoji naš odsek, se nismo še oglasili v »Mladosti«, ker nimamo veliko poročati. Naš odsek se je ustanovil januarja t. l., za kar se imamo zahvaliti našemu vrlemu gospodu kuratu Adolfu Blaško, ki nam je šel v vseh potrebah na roko. Odbor imamo sledeči: Franc Jakin, predsednik; Franc Debenjak, tajnik; Abdon

Prinčič, blagajnik; Ludovik Prinčič, načelnik; Franc Mavrič, podnačelnik. Telovadcev nas je vseh 30 v kroju. Vaje imamo dvakrat na teden, enkrat redovne, enkrat proste vaje, katerih nas izvrstno uči naš vrli načelnik. V kroju smo nastopili prvokrat na Veliko noč. Napravili smo tudi že več izletov; 16. m. smo se udeležili okrožnega nastopa v Št. Florjanu. Nasprotnikov nam tudi ne manjka, pa naši fantje so korajžni in se jih ne bojijo. Sedaj smo se začeli učiti za veliko veselico, ki jo priredimo septembra. Prihodnjič sporočimo kaj več.

V tej številki prinašamo

novi kolek Zveze Orlov

in pozivljamo odseke,
- da uvedejo zanj -

veliko agitacijo,

ga pridno naročajo in se
ga povsod poslužujejo.

Stane 2 vinarja.

Naroča se pri -

Zvezi Orlov.

Znesek naj se vpošlje vnaprej.

Razširjajte - - -

- priporočajte -

- - agitirajte za

»MLADOST«

Odgovorni urednik: **Franc Terseglav**, Ljubljana.

Lastnik in izdajatelj: Konzorcij lista »Mladost«.

Tisk »Katoliške tiskarne« v Ljubljani.

